2

పాతచీర

(ఆధునిక జీవనం అన్ని సంబంధాలను తెంపేస్తోంది. మనిషి మనిషికి మధ్య కనిపించని అగాధాలను సృష్టిస్తోంది. కాదంటే కొందరు మిత్రులే తప్ప చుట్ట పక్కాలంటే ఎవరో పిల్లలకు తెలియని దశ వచ్చేసింది. బంధుత్వాలేకాదు అత్తా మామలన్నాకూడా కంటగింపయ్యింది. వారికి అపురూపమైన వస్తువులు పనికిరాని వయ్యాయి. ఈ క్రమంలో దెబ్బతింటున్న మానవ సంబంధాలను ఆర్ధ్రంగా ఆత్మీయంగా వ్యక్తం చేసిన కథ 'పాత చీర')

– ఎడిటర్ ఆదివారం వార్త

నెల రోజులుగా చుట్టాల తాకిడి. రాజేశ్వరమ్మకు ఊపిరి సలపకుండా ఉంది. మూడో కూతురు లావణ్య రెండో ప్రసూతికని యింటికొచ్చిన కాన్నించి ఈ తాకిడి మొదలైంది. పి.జి. చేస్తున్న నాలుగో కూతురు వనజ పెళ్ళి చూపుల పేర బంధువుల తాకిడి యింకా సాగుతూనే ఉంది.

లావణ్య ఆసుపత్రిలో ప్రసవించింది. చిన్నాపరేషను చేసారు. పెద్ద కూతురు విజయ అత్తగారు....చూసి పోవడానికి వచ్చి రెండు రోజులుంది. రెండో వియ్యంకుడు అలా వచ్చి యిలా వెళ్ళాడు. రాజేశ్వరమ్మ తమ్ముల్లు, మరదళ్ళు ఓ పూట ఉండి వెళ్ళారు.

ఎంతో దూరం నుండి రాజేశ్వరమ్మ మేనమామ, చిన్నమామ, మేనత్తలు వచ్చారు. రాజేశ్వరమ్మ కూతురుతో ఆసుపత్రిలో ఉండిపోయింది. వాళ్ళు తొలుత యింటికి వెళ్ళారు.

ఇంట్లో రెండో కోడలు కళావతి వాళ్ళను గుర్తు పట్టలేకపోయింది. కనీసం మంచి నీళ్ళయినా యివ్వలేదని, కూర్చొమ్మనలేదని బాధపడ్డారు. ఆసుపత్రి

వెతుక్కుంటూ వెళ్ళారు. రాజేశ్వరమ్మ కన్పించేసరికి వారికి ఆయాసమంతా తీరినట్టనిపించింది. కుశల ప్రశ్నలయ్యాక రాజేశ్వరమ్మ మేనమామ వీరయ్య అడిగాడు.

"అమ్మాయీ! నాకు ఆరోగ్యం బాగుంట లేదు. కొడుకులు, కోడండ్లు నీకేమైంది డెబ్బయి ఏండ్లచ్చినా గట్టిగున్నవు, మేం నీ అన్ని ఏండ్లు బతుకుతమా అని అనుడే తప్ప డాక్టరుకు చూపించరు. నీకు తెల్సిన డాక్టరుకు చూపించి మందులిప్పించి పుణ్యం కట్టుకోవే" వీరయ్య మామ ముహం దీనంగా ఉంది.

తన పుట్టు వెంట్రుకలు తీసిన మేనమామ దీనంగా అడిగేసరికి రాజేశ్వరమ్మకు ఎంతో జాలి కలిగింది. తన కాళ్ళకు చిన్నప్పుడు వెండి గొలుసులు చేయించాడు. తన పెళ్ళి తానే ముందుండి జరిపించాడు. ఎపుడూ ఏదీ చేయి చాపకుండా బతికాడు. నాలుగేళ్ళుగా అతని పరిస్థితి మారింది. ఇంట్లో కోడండ్లు విసుక్కోవడం, కొడుకులు పట్టించుకోకపోవడం.

వీరయ్య మేనమామ మీద రాజేశ్వరమ్మకు ప్రాణం కొట్టుకొంది. భర్తను అడిగితే ఎంత ఖర్చు అవుతున్నదో చూస్తూ అడుగుతున్నావా అని అంటాడని సంకోచించింది. పెద్ద కొడుకును అడిగింది.

పెద్ద కొడుకు ప్రసాద్‌కిది గాలికి పోయే కంపను తగిలించుకోవడంగా కన్పించింది, అతని ముఖ కవళికలు చూడగానే. వీరయ్యకు అర్థమైపోయింది – రాజేశ్వరమ్మని అనవసరంగా యిబ్బంది పెట్టానని.

"మామా, రెండు రోజులు ఉండరాదే! చూపిద్దాం" అంది రాజేశ్వరమ్మ మర్యాద కోసం. నిజంగానే ఉంటానంటే పరేషాన్ అనుకుంటూ లోలోన విలవిలలాడింది. మంచినీళ్ళే యివ్వని యింట్లో ఉండడం ఎలా అని వీరయ్య తటపటాయించాడు.

"అమ్మాయీ! ఇపుడు యింటినిండా మంది కదా, నేను మల్లా నాల్రోజుల తర్వాత వస్తాను" అన్నాడు వీరయ్య. రాజేశ్వరమ్మ పరువు దక్కింది అని ఊపిరి పీల్చింది.

❄ ❄ ❄

"ఈ పాతసామానంతా ఎందుకు ? దేనికి పనికొస్తుంది. జోకి (తూచి) పాతసామానువాళ్ళకు అమ్మేయండి" అంది రాజేశ్వరమ్మ రెండో కోడలు కళావతి తన భర్త విశ్వనాధంతో.

రాజేశ్వరమ్మ ఆ మాట విన్నది. ముసలాయన లింగయ్య కూడా ఆ మాట విన్నాడు. ఏమీ మాట్లాడలేదు. రెండో కొడుకు వ్యాపారం చేస్తూ యిల్లు పట్టుకొని ఉన్నాడు. రెండో కోడలు కళావతి క్రమంగా రాజేశ్వరమ్మగారి స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తోంది. గత నాలుగైదేళ్ళుగా రాజేశ్వరమ్మ, లింగయ్య దంపతులు తమ యింట్లోనే తాము అత్తామామల హోదా నుండి, తల్లిదండ్రుల హోదా నుండి గతిలేక పడివుండే ముసలి చుట్టాల కోవలోకి మారుతూ వస్తున్నారు.

పాత సామాను పడేసిన అటక కేసి ఓ సారి చూశాడు లింగయ్య. పొగబారి నల్లగా కరుజెక్కిన అటకలో ఏం ఉన్నదీ కానరాలేదు. కాని ఏమేం ఉన్నాయో తెలుసు. పాతరాట్నం, బట్టలు నేసిన దోనుగు, నూలు చుట్టిన పంటెలు, నూలు సరిచేసే ఈత నార కుంచె, కందిళ్ళు, పాత సందుగలు, పాట బట్టలు, విరిగిన మంచాలు, పాత నవారు, సైకిల్ సామాను, నేత కండెలు, నాడెలు, పాత మగ్గం... పాత వాసాలు, విరిగిన కట్టె కుర్చీలు...

అవన్నీ గుర్తుకు రాగానే లింగయ్య మనస్సు నలభయి ఏళ్ళు వెనక్కు పోయింది. బట్టలు నేసిన బతుకు, నూలు రంగులద్దిన కాలం. పిల్లల పెంపకంలో విరిగి పాతబడ్డ మంచాలు... తన పెండ్లి మంచం కూసులు విరిగిన కొద్దీ చెక్కిస్తూ పోతే చిన్న మంచంగా మారి, అది పిల్లల మంచంగా సేవ చేసి మూలబడింది.

విశ్వనాథం గుమస్తాను దుకాణం తీయిమని పంపి తాను పాత సామాను సర్దడం ప్రారంభించాడు. అటక నుండి అతను అందించడం కళావతి అందుకోవడం ..... వాటితో పాటు దుమ్ము ధూళి మీద పడ్తుంటే కళ్ళు నులుముకొంది కళావతి.

అటకమీది సామానులో కాపురాలు పెట్టిన ఎలుకలు బెదిరి యిల్లంతా పాకుతున్నాయి. ఇన్ని ఎలుకలు ఉన్నాయా యింట్లో అని ఆశ్చర్యపోయింది రాజేశ్వరమ్మ. పాత సూటుకేసొకటి కళావతి పట్టుజారి దబ్బున కిందపడి విరిగి విడిపోయింది. అందులో పాతబట్టలు...

రాజేశ్వరమ్మ గుండె కలుక్కుమంది. ఆ సూటుకేసు తనదే. ఎన్నేళ్ళ అనుభవాల తీపిగుర్తులో.... పెళ్ళయిన కొత్తలో కొన్న ప్లైవుడ్ చెక్క సూటుకేసది. అందులో తన పాత చీరెలు...

"దిక్కుమాలిన పాత సామానంతా అటకెక్కిస్తారు. అక్కడ పాములు, తేళ్ళు జమైతే ఏం చేసుడు... పనికొస్తదా అంటే ఒక్కనాడూ వాడింది లేదు" అంటూ కోడలు కళావతి చదవడం మొదలెట్టింది. అత్తామామలు ఈ చెవులు మావి కాదనుకుని మౌనంగా వింటూ ఉండిపోయారు.

రాజేశ్వరమ్మ తన పాతకాలం నాటి సూటుకేసు తీసుకొని బట్టలు దులిపింది. అందులో తనకెంతో యిష్టమైన పాతచీర. వెనకటివన్నీ నూలు చీరలే. నూలు చీరల్లో ఓ సౌకర్యం ఉంది. అవి చిరిగిపోయాక రెండు చీరలు వేసుకొని కుడ్తే ఓ మెత్తని బొంత అయ్యేది. నులక మంచం మీద బొంత ఎంతో మెత్తగా ఉండేది.

ఈ పాత చీరను బొంత కుట్టించడానికి మనస్సొప్పలేదు. తమ యింట్లో జరిగిన శుభకార్యాలన్నిటికి ఈ పాత చీరె సాక్షి. రెండో కూతురు పెళ్ళినాడు ఈ చీర కట్టుకునే కాళ్ళు కడిగింది. రెండో కోడలి పెళ్ళిలోనూ తను ఈ చీరే కట్టుకుంది. ఎన్ని పురుళ్ళో, పుట్టు వెంట్రుకలో.... మరెన్ని పండుగపబ్బాలకో ఈ చీర కట్టుకుంది. మేనమామ వీరయ్య ప్రత్యేకంగా నేయించి తల్లిగారి తరపున తాము యీ యిల్లు కట్టి యిండ్లల్లకు పోయినపుడు పెట్టిన అద్భుతమైన తొమ్మిది గజాల జరీ అంచు చీర.

రాజేశ్వరమ్మ ఆ చీరను నీళ్ళల్లో నానేసి ఉతికింది. ఎంతో దుమ్ము, మరెంతో పొగ.... ఓసారి జాడించాక సబ్బు రాసి ఉతికింది. అపుడు కాస్త చీర రంగు ఏదో స్పష్టమైంది. బయట ఆరేసింది.

"ఔ ! ఈ చీరె ఎప్పటిదో గుర్తు పట్టినవా!" అంటూ లింగయ్యకేసి చూసి నవ్వింది రాజేశ్వరమ్మ. లింగయ్య ఆ చీరను గుర్తుపట్టాడు. ఏవేవో గుర్తొచ్చాయి. నవ్వు మెరిసింది. అంతలోనే ముహం ముడుచుకున్నాడు. లింగయ్యకు ఆ చీరంటే చాలా మోజు. కాని రాజేశ్వరమ్మ రాత్రి ఆ చీరను ఎపుడూ కట్టుకోలేదు. అదే లింగయ్యకు కోపం.

"ఎందుకు ఉతికినవు ? ఇపుడు కట్టుకుంటవ?" అడిగాడు లింగయ్య.

"ఎందుకు ? కొడుకు, కోడలు చీరెలు కొంటలేరని లోకం బదునాం చేయాలనా?" కోడలు కళావతి కంఠం ఖంగుమంది.

విశ్వనాథం పాతసామానంతా వాకిట్లో పడేశాడు. ఎవరో పాతసామాను కొంటాం అని అరుస్తూ పోతుంటే పిలిచాడు. సామాను చూసి ధర కట్టుమన్నాడు. మూడు రూపాయలకిలో అంటూ అంతా కల్సి నూటాయాభయి రూపాయలిస్తానన్నాడు. వాడకానికి పనికొస్తే వాటికి పదివేల రూపాయలైనా విలువుంటుంది. రూపాయకు నయాపైసా లెక్కనైనా రాదు అమ్మితే. విశ్వనాథం మనస్సు కలుక్కుమంది. వాటిని అమ్మేయబుద్ధికావడం లేదు. అవన్నీ తమ సొంతింటి మ్యూజియం.

"అవి ఏమన్నయిరా విశ్వనాథం. అమ్మితే వచ్చే ఆ పైసలతోని ఏం వస్తయిర. కుల కశిపి యిసిరెలు. వాడుకున్న మొగ్గాలు, నాడెలు, కందిల్లు, పంటెలు... పడుగుపోసే తేనెలు అమ్ముకుంటార్ర! అటుకుమీద ఓ మూలకు ఉండనీ ఏందిరా ?" అన్నాడు లింగయ్య.

విశ్వనాథంకు కూడా అలాగే అన్పించింది ధర విన్నాక. కాని కళావతికా మాట నచ్చలేదు. "అటుకు మీద ఏం పెట్టుకోరాకుండ ఈ పాత సామానెందుకు? అమ్మబుద్ధి కాకపోతే ఎవరికైనా అక్కరకొస్తే ఉత్తగనే యివ్వని. యాది చేసుకుంటరు" అంది కళావతి.

కోడలు కళావతి ఈ మధ్య బీడీలు చేస్తూనే యింట్లో చీరెల బేరం మొదలుపెట్టింది. ఎలుకల్తో, చిన్న చిన్న పురుగుల్తో వశపడ్తలేదు. ఎలుకలు పిల్లుల పరుగులకు ఎప్పుడు ఏది మీద పడ్తదో అని కళావతి భయం.

గతంలో రెండుసార్లు యిలాగే జరిగింది.

అమ్మబోయి ఆఖరు క్షణంలో తండ్రి మాటతో విశ్వనాథం మనస్సు మార్చుకున్నాడు.

కొడుకులు కోడండ్లు అన్నీ పంచుకున్నారు గానీ ఈ పాత సామాను పంచుకోలేదు. జాగా వేస్టు అనుకున్నారు.

నెత్తిన తువాలు వేసుకొని వీరయ్య తాత వచ్చాడు. ఇల్లంతా చిందర వందరగా ఉండడం చూసి కాని వేళలో వచ్చానా అని మదనపడ్డాడు.

రాజేశ్వరి "మామా ! ఏమైనా సల్లవడి వచ్చినవా?" అని అడిగింది.

"లేసి ఇటే వచ్చిన" అన్నాడు వీరయ్య.

వాకిట్లో ఆరేసిన పాత చీరెను ఎక్కన్నో చూసినట్టనిపించింది వీరయ్యకు. "అమ్మాయీ! ఈ పాత చీరె ఎక్కడిదే....." అంటూ అడిగాడు.

"మామా ! ఈ యిండ్లల్లకు పోయినపుడు నువ్వు పెట్టిందేనే" అంది రాజేశ్వరి. అరవై నంబరు చీర. జరీ అంచుతో మేనకోడలుకని ప్రత్యేకంగా నేసి యిచ్చిన విషయం వీరయ్యకు గుర్తొచ్చింది.

"అత్తా ! ఇంకో రెండు సార్లు సర్ఫ్ వేసి ఉతికితే లావణ్య బిడ్డ పొత్తిల్ల పేగులకు పనికొస్తది" అంది కోడలు కళావతి.

వాడుకునేవాళ్ళుంటే పైన వేసి కుడ్తే బొంతకు ఈ చీర అద్భుతంగా ఉంటుంది. కాని చివరకు చింపిరి పీతిపేగులుగా వాడ్డమా? రాజేశ్వరమ్మకు ఏదోలా అన్పించింది.

"మనుమరాలును దావఖాననుండి ఎపుడు తెస్తున్నారే అమ్మాయీ" అంటూ అడిగాడు వీరయ్య.

"రేపు వస్తుంది తాతయ్యా! అందుకే యిల్లంతా ఊడ్చి ఓసారి సర్దడం."

"డెట్టాలో, ఫినాయిలో వేసి అటక గోడల్తో సహా యిల్లంతా కడిగితే సరే. లేకపోతే లావణ్యను మా యింటికే తీసుకపోతా అన్నాడు వాళ్ళాయన రవీందర్" అంది కోడలు కళావతి.

"మేం పోయినంక పాతసామాను ఏం చేసినా మేం చూడరాము. ఇంకా కొద్ది రోజులు ఓపిక పట్టుర్రి" అన్నాడు లింగయ్య కోడలు కేసి చూస్తూ.

"మీరెన్నడు పోవాలె. మీకన్నా ముందే మేం పోతం కావచ్చు" అని అందామని నోటిదాకా వచ్చి ఊరుకుంది కోడలు కళావతి. విశ్వనాథం పాతసామానంతా ఓ మూలకు పేర్చాడు. అటుకూడ్చి ఫినాయిల్ నీళ్ళు చల్లాడు.

❄ ❄ ❄

లావణ్య రెండో కూతురు నామకరణోత్సవం. లింగయ్య పెదనాన్న కొడుకులూ కోడండ్లూ, పెద్దమ్మ కొడుకులూ కోడండ్లూ, రాజేశ్వరమ్మ పెదనాన్న, చిన్నాన్న, మేనత్త కొడుకులూ కోడండ్లూ, అల్లుండ్లూ బిడ్డలూ, అన్నదమ్ములు, అక్కచెల్లెండ్లు.... యిలా ఎందరెందరో పాత చుట్టాలని పిలిచారు. సిటీలో పి.జి. చేస్తున్న వనజా, వనజ ఫ్రెండ్సిద్దరు వచ్చారు. రాజేశ్వరమ్మ మూడో కోడలు, మాధవి కొడుకు రమేశ్ పట్నం నుంచి దిగారు.

మూడో కోడలు మాధవిని చాలా మంది గుర్తుపట్టి పలకరించారు. కాని మాధవి వాళ్ళెవరిని గుర్తుపట్టలేకపోయింది. ఆమె పెళ్ళయ్యాక అత్తవారింట్లో ఉన్నదే కొద్ది రోజులు. ఆ కొద్ది రోజులు ఆడపడుచులు, వారి బంధువులు, తోడికోడళ్ళ సంబంధీకులు పరిచయం అయ్యేసరికే ఎవరు ఎవరి తాలుకో తేల్చుకోలేక కన్ఫ్యూజ్ అయింది. వనజ సిటీలో చదువుతుండడంతో ఆమె స్థితీ యిలాగే ఉంది.

“వనజవ్వకు పెళ్ళికళ వచ్చింది. ఎపుడు చేస్తరే” అని రాజేశ్వరమ్మని అడిగింది లింగయ్య పెదనాన్న కూతురు గంగవ్వ. అలా ఒకరి వెంట ఒకరికి ముచ్చట్లకు అదే టాపిక్ అయిపోయింది. తన పెళ్ళి గురించి వీళ్ళందరికి యింత ఆసక్తి దేనికి. తన పెళ్లి తన యిష్టం. ఎపుడైనా ఎవర్నైనా చేసుకుంటుంది. వీళ్ళకేం పని అని మనసులో విసుక్కుంది వనజ.

“వాళ్ళంతా మన సుట్టాలే. పెద్దన్న పుట్టకముందు నుంచి వీళ్ళంత ఏ పండుగ జరిగినా మనింటికి రావల్సినోల్లు” అంటూ లింగయ్య పరిచయం చేశాడు. వనజకు ఆ పరిచయాలపై ఆసక్తి లేదు. తన క్లాసుమేట్సు పైనే ఆసక్తి.

రెండో కోడలు కళావతి ఉన్నంతలో అందరికి కాస్త పరిచయం. పురుడై చాలామంది వెళ్లిపోయారు. వీరయ్య, లింగయ్య పెద్దమ్మ కూతురు గంగరాజక్క వంటి కొందరు వృద్ధులు, లావణ్య అత్తవారి తరపువారు కొందరు మిగిలారు.

తెల్లవారింది. రెండో కోడలు కళావతి విసుక్కోవడం మొదలైంది. నల్లా నీళ్ళు చాలవు. పాలు చాలవు. ఇల్లు చాలదు. కూరగాయలు చాలవు. గిన్నెలు చాలవు... విశ్వనాథంకు కూడా కాస్త కష్టమనిపించింది.

రాజేశ్వరమ్మ లింగయ్యలు ఆ మాటలు విన్నారు. లావణ్య వాళ్ళ అత్త, వాళ్ళయన ఆ మాటలు విన్నారు. అలిగి వెళ్ళిపోతానని రెడీ అయ్యారు. కళావతి కంగారుపడిపోయింది. వాళ్ళను తానేమనలేదంది.

వీరయ్య మామ కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. ఏదో మేం ఉన్నంత కాలం గిట్లనే సూడాలని పానం కొట్టుకుంటదే. ఆ తర్వాత మా పిల్లలు మిమ్మల్ని గుర్తుపట్టరు. మీరు వాళ్ళను గుర్తుపట్టరు." అన్నాడు వీరయ్య.

రాజేశ్వరమ్మ ఆలోచిస్తోంది. ఎంతో మంది పాత చుట్టాలు. ఎవరితో ఏ పని పడదు. వాళ్ళకూ అంతే. ఆడపిల్లలకు పెళ్ళి సంబంధాలు వెతకడానికి తప్ప ఈ బంధుత్వాల అవసరాలే అంతరిస్తున్నాయి. కొత్త వియ్యంకులు, వియ్యపురాళ్ళు, కొత్త కోడళ్ళు, అల్లుళ్ళు, వారి తల్లిదండ్రులు వారి తోడల్లుళ్ళు, వారితో సంబంధాలు కలుపుకు పోవడమే జీవితం అయిపోయింది.

పిల్లలకు పాత చుట్టాలు ఎలా చుట్టాలో తెలియని దశ వచ్చేసింది. వయస్సు, హోదా, అభిరుచుల అంతరాల రీత్యా పాత చుట్టాల పిల్లలతో తమ పిల్లలకు స్నేహమే లేకుండా పోయింది. ... ఈ జీవి కొట్టుకున్నంత కాలం పాతచుట్టాల మీద ప్రాణం కొట్టుకుంటుంది అనుకుంది రాజేశ్వరమ్మ. వీరయ్య మామను తీసుకొని తెలిసిన డాక్టరు దగ్గరకు బయల్దేరింది రాజేశ్వరమ్మ.

డాక్టరు రాసిచ్చిన మందులు కొని వీరయ్య మామకిప్పించి యింటికి చేరేసరికి యింట్లో ఏదో వెలితి కన్పించింది. ఇంటి ముందు ఓ మూలకు కుప్పపోసిన పాతసామాను కన్పించలేదు. గంగరాజక్క వెళ్ళిపోయింది. మనుమరాలికి బొంత కుట్టిద్దామని మళ్ళీ బాగా ఉతికి ఆరేసిన పాతచీర కన్పించలేదు. లావణ్య ఆ చీరను చింపి తన కూతురి పీతిగుడ్డలకోసం ముక్కలుగా చేసింది.

"అయ్యో పాత చీరె చింపినావే" అంది రాజేశ్వరమ్మ లావణ్యతో.

"ఔ నానమ్మా ! దీనికి పీతిగుడ్డలకు పనికొస్తదని నువ్వే తీసి ఉతికి ఆరేసినవటగద" అంది లావణ్య.

బాధగా నిట్టూర్చింది రాజేశ్వరమ్మ. వీరయ్య మామకు ఆ చీరను

చూసినపుడు యీ యిల్లు తనవాళ్ళది అని కలిగిన ధీమా పూర్తిగా దిగిపోయింది. చిరిగిన పాతచీర పేగులు చూసి తాను ఎవరో పరాయివాళ్ళింట్లో వున్నట్టని పించింది. "అమ్మా ! ఈ ముసలి తాతయ్య ఎవరే" అని అడిగాడు రెండో కోడలు కళావతి చిన్నకొడుకు ప్రవీణ్.

"నానమ్మ అమ్మకు తమ్ముడురా !" అంది కళావతి.

"అలా అంటే ఎవరే? నానమ్మ ... అమ్మకు... తమ్ముడు .... అంటే ?" అని అర్థం కాక ప్రశ్నించాడు ప్రవీణ్.

ఎట్లా అర్థం చేయించాలో కళావతికి తోచలేదు.

"తాతయ్యా! మీది ఏవూరు? పెద్దనాన్న నీకు కలుస్తారా? పెదనాన్న కొడుకు విద్యాసాగర్ అన్నయ్య యిపుడు కాలేజీ చేస్తున్నాడటకదా .... నిన్న ఫంక్షన్‌కు ఎందుకు రాలేదు. నాకు అన్నయ్యను చూడాలని వుంది. నువ్వు పోయి పంపిస్తావా తాతయ్యా !" అన్నాడు ప్రవీణ్.

వీరయ్యమామకు ఏం చెప్పాలో తోచలేదు. వాడికి వాళ్ళ పెద్దనాన్న కొడుకే తెలియదు. తననేం గుర్తుపడ్తాడు అనుకున్నాడు.

ఎక్కడికో పోయిన లింగయ్య వచ్చి పాతసామాను గుట్ట లేకపోవడం చూసి అవాక్కయ్యాడు. "ఈ సామాను ఏమైందే" అంటూ ఒక్కసారిగా అరిచాడు లింగయ్య. తన అనుభూతులు, అనుభవాలు, జ్ఞాపకాలన్నీ ఎవరో ఊడ్చి పారేసినట్టనిపించింది.

మూడు నెలలదాకా లావణ్య యిక్కన్నే వుంటది గదా. ఇల్లు సాల్తలేదు. మీరు ఇంటెనుక రేకుల కింద పడుకోన్రి. మీ కోసం వచ్చే సుట్టాలు బాలెంత ఉన్నకాడికస్తే ఎట్ల" అంది కళావతి. ఎంతో నొచ్చుకుంటూ చేసేదిలేక తమ పాతబట్టలు, మంచం తీసుకొని యింటెనుకకు నడిచింది రాజేశ్వరమ్మ.

"పోతనే అమ్మాయీ" అంటూ వీరయ్యమామ వెళ్ళిపోయాడు. లావణ్య బాలెంతమంచం ముందు గదిలోకి మారింది.

ఆదివారం వార్త దినపత్రిక, 30-5-1999

❄ ❄ ❄